

ANSVARLIG UTGIVER:
Norges Handikapforbund Sørvest
Østre Nesttunvei 20, 5221 Nesttun
Postboks 93, Nesttun, 5852 Bergen
Tlf: 950 26 526
E-post: nhf.soerwest@nhf.no

ANSVARLIG REDAKTØR
Anne-Berit Kolås

REDAKSJON :
Alf-Are Skog
Rolf Østbø

UTGIVELSER:
Bladet kommer ut 4 ganger i året

Frist for innlevering av stoff
til neste nummer
20. august 2012

ANNONSER:
Media Direkt Norge

FORSIDEBILDE:
Jon Ingemundsen
Stavanger Aftenblad

LAYOUT:
Cathrines cmykeri
chfuglei@gmail.com

TRYKK:
Kai Hansen Trykkeri AS, Stavanger

OPPLAG:
2 800

LEDER

Anne-Berit Kolås
regionleder

og at det må prioriteres sterkere. Men de vil prioritere å bruke penger på tidlig ultralyd til alle gravide kvinner, slik at vi kan oppleve det samme som i Danmark hvor det nå nesten ikke fødes barn med Downs syndrom. Jeg har alltid vært for selvbestemt abort, men jeg er ikke og vil aldri bli for selektiv abort.

Organisasjonsmessig har det også skjedd mye denne våren. Lars Ødegård har av helsemessige årsaker valgt å gå fra generalsekretærstillingen til en konsulentstilling. For meg blir det rart at Lars ikke lenger er generalsekretær – det har han vært så lenge jeg har vært aktiv i moderorganisasjonen – men jeg er glad for at han tar helsemessige hensyn og gjør det han mener er best for seg selv. Det som nå blir spennende er hvem som blir ny generalsekretær og hvilke vilkår denne blir ansatt på

Lokallagene våre har hatt årsmøter og det er sikkert kommet en del nye tillitsvalgte. Min store bekymring er at vi har dårlige muligheter til å lære opp disse nye tillitsvalgte og andre medlemmer i organisasjonsarbeid og NHFs politiske prinsipper. Hele organisasjonen blir oppfordret til å jobbe samlet fram mot neste Stortingsvalg for å sikre at funksjonshemmede ikke blir glemt i valgkampen, men hvordan skal vi sikre at medlemmene har den kunnskapen de kan ha bruk for når vi ikke har midler til å kurse dem? Det blir fra statens side stadig skåret ned på midler til slik opplæring og vi har verken økonomi eller oppdatert kursmateriell i organisasjonen heller.

Til slutt vil jeg ønske dere alle en riktig god sommer og håper å se svært mange av dere på "Funkisdagen" i Stavanger 18. august.

Anne-Berit

Når dere leser dette håper jeg sommeren er kommet og at dere har startet å samle krefter til høsten.

Vi er akkurat nå inne i en periode hvor tidlig ultralyd er et hett tema. Jeg er svært bekymret over at kvinner nå skal kunne velge bort foster fordi det er mistanke om at det kan bli født et barn med funksjonsnedsettelse. I første omgang er det Downs syndrom og ryggmargsbrokk som kan oppdages, men hva blir det neste? Ønsker vi ikke at det norske samfunnet skal være mangfoldig og mener vi virkelig at våre venner/familie/bekjente med funksjonsnedsettelser ikke har livets rett, eller at vi selv ikke har livets rett?

Dette forslaget kommer samtidig som samhandlingsreformen skal innføres på ordentlig, samtidig med at kommunene er bekymret for hvilken ekstrakostnad dette skal påføre dem, samtidig som staten sier at vi bruker for mye penger på helse

**Topp moderne legesenter med legevakt, spesialister,
eget røntgensenter med CT, MR, Røntgen og ultralyd**

Lei av lang kø?

KOLIBRI MEDICAL

Trim Towers ved Kvadrat - www.kolibrimedical.no - 52 69 69 69

INNHOOLD

Leder.....	2
Fra redaksjonen.....	3
En historie om varige verdier.....	8
Anne Marie Auestad.....	9
Funkisdagen 2012.....	12
Kontorets spalte.....	13
En uutnyttet ressurs.....	14
Dårlig karma.....	16
Nytt fisketorg i Bergen.....	18
Sjøsportsenteret i Bergen.....	19
Idrettens store integreringsprosess.....	20
I vinduskroken.....	22
Et bilde sier mer enn 1000 ord!.....	24
Poncho for sittende.....	25
Z - På maken.....	26
Sudoku.....	27
Gjett rett.....	28
Kryssord.....	29

Rolf Østbø
rolf.ostbo4@gmail.no

SUPERSTATEN NORDEN ELLER TYTTEBÆRKRIG PÅ NYTT?

I sin bok «Forbundsstaten Norden» argumenterer samfunnsdebattant og historiker, Gunnar Wetterberg, for en ny nordisk superstat. Med over 25 millioner innbyggere og verdens 10. største økonomi, kan det vanskelig kalles for noe annet enn superstat og hvis det skulle bli en realitet, er det liten tvil om at Norden ville blitt lagt merke til i det internasjonale samfunnet.

Wetterberg hevder videre, med krav om å bli tatt alvorlig, at superstaten Norden kan bli en reell føderasjon med ansvar for sikkerhetspolitiske spørsmål, finansielle rammer og alle sentrale områder innen lovgivningens hovedområder, fra innvandring til sosialpolitikk.

Fra mitt ståsted ser jeg for meg at overgangen neppe vil bli særlig stor. I flere år har svenske sykepleiere stelt godt med sine pasienter på norske sykehus, og danske kelnerer på norske restauranter er heller ikke noe særsyn.

Hver fredag snakker Skavlan svorsk på fjernsyn, og norske fotballag henter stadig spillere fra Island og Finland. Det eneste jeg ser for meg ikke ville gitt en øyeblikkelig gevinst, er det nordiske skøytelandslaget. Vel har vi Bøkkø, men det er over 50 år siden Kurt Stille satte dansk rekord i Squaw Valley, svenskene forbigår vi i stillhet og finnene har jo bare sprintere.

Det var den danske dronning Margrete, som samlet Danmark, Norge (med Færøyene, Island og Grønland) og Sverige (med Finland) under en felles trone.

Kalmarunionen het det og det var fordi unionen ble vedtatt i den svenske byen Kalmar; i Kalmar slott for å være helt nøyaktig. Dette skjedde for over 600 år siden, og bare det kan jo være et argument for å slå pjaltene sammen igjen med våre nordiske naboer! Offisielt ble unionen aldri oppløst, men uoffisielt opphørte den i 1523, og det skulle gå over 250 år før noen forsøkte å «snekre» sammen noe som kunne minne om en skjør union igjen.

Det var i 1788, da Danmark-Norge prøvde å invadere Sverige med våpen i hånd.

Tyttebærkrigen var det lite stolte navnet som kom ut av den affæren og det var fordi det ikke passet de makelig anlagte svenskene å bli invadert av norske bønder og fiskere, dårlig kamuflert som soldater! Faktisk var de totalt uinteresserte i å ha noe som helst med sine granner å gjøre, og dermed sto en hel norsk hær og lurte på hva de skulle ta seg til. Heldigvis var det midt i bærsesongen, og da sulten begynte å gnage, var det mulig å overleve noen dager på tyttebær og andre godsaker, før de slukøret vendte hjem til seg og sitt.

Hvis det blir noe av Wennerbergs planer innen et overskuelig tidsrom, er det ikke umulig at Kjetil Rekdal er stor nok i kjeften til å bli landslagstrener i fotball, eller?

JA, DE PENGA

EN HISTORIE OM VARIGE VERDIER

Den amerikanske tegneren og historiefortelleren Carl Barks evnet på en suveren måte å analysere menneskets dårskap, forfengelighet og misunnelse. Dette gjorde han først og fremst i egenskap av at han var en av tegnerne i Disney-konsernet.

TEKST: ROLF ØSTBØ

ILLUSTRASJON: ARILD MIDTHUN © DISNEY

Barks tegnede historier som kilde til kunst og kultur er nærmest utømmelig og det var gjennom eventyrene i Donald bladene vi fikk kjennskap til kulturens spennende verden. Etter at Donald hadde fremført den berømte hodeskalle-scenen fra Hamlet, «Å være eller ikke være, det er spørsmålet», satt mitt første Shakespeare-sitat som et skudd. Eller Maciga fra Tryll som Kirke, denne nifse gudinnen i gresk mytologi, som i Barks strek forvandlet både Skrue og Donald til griser. Er det rart jeg fikk lyst til å bli bedre kjent med Homer og hans fantastiske verk Odyssevs reiser? Joda, det var mye å hente i Donald-bladene, det sto ikke på det!

Carl Barks var på høyden av sin karriere da han i 1947 «unnfanget» Skrue McDuck i bladet Donald Duck Four Colour, med historien «Christmas on Bear Mountain», som på norsk fikk navnet «Jul på Bjørnefjell». Siden den gang har han sørget for at verdens rikeste and, gjerrignarken Onkel Skrue, har vaktet den enorme pengebingen sin samtidig som han har vært en av hovedpersonene i Andeby-universet.

Den amerikanske økonomen Milton Friedman publiserte i 1969 en analyse av hva som skjer i et samfunn som plutselig blir oversvømt av penger. Det var blant annet på grunnlag av denne analysen Friedman i 1976 kunne innkassere Nobelprisen i økonomi!

Men hva har Milton Friedmans økonomiske analyser til felles med Carl Barks historier? Ganske mye skal det vise seg; i en utgave av bladet Donald Duck & Co., som ble utgitt på norsk i 1952, var det en historie av Barks med tittelen «De varige verdier». Den forteller hvordan Andeby-samfunnet går fullstendig av hengslene når det blir oversvømt av penger.

Illustrasjon: Arild Midthun © Disney

Verdens dyreste egg

Det har seg nemlig slik at Onkel Skrue oppbevarer alle pengene sine i en enorm bingje på gården sin i utkanten av Andeby. En tornado som kommer hans vei suger alle pengene opp i luften og lar dem drysse ned over hele distriktet. Stor er derfor overraskelsen hos Onkel Donald og nevøene hans, da det viser seg at Skrue tar oppstyret med knusende ro. Han konstaterer bare at hvis han blir på gården og arbeider, vil pengene helt sikkert komme tilbake av seg selv!

Og det er nøyaktig det som skjer; alle de som har blitt steinrike, slutter å produsere mat og andre varer. Sagt med andre ord; ingen har tid eller lyst til å arbeide, de skal jo nyte sin nyvunne rikdom! Det er når behovet for sult begynner å melde seg at pengestrømmen går Skrues vei. Han, som er den eneste som har plantet og sådd, er nå i den enestående situasjonen at han kan ta skyhøye priser på maten han har produsert på gården og folk har råd til å betale. Nå kan Skrue ta den prisen markedet tåler, og det er ganske mye viser det seg. Folk betaler gladelig én million for ett egg og kr. 200 000,- for et kålhode, for å nevne noe.

Slik vender alt tilbake til det normale igjen, noe som i Andeby betyr at Onkel Skrue, som elsker å bade i pengene sine og kaste dem opp i luften, kan gjøre akkurat det, mens folk flest atter må slite for føden.

NTNU og SINTEFS fagblad Gemini, påpeker i utgave 3-2006, hvordan Barks gjennom denne historien lanserte banebrytende økonomiske teorier lenge før en tilsvarende økonomisk analyse bidro til at Friedman ble tildelt Nobelprisen i økonomi.

Professor i samfunnsøkonomi, Gunnar Bårdsen, mener at det ligger dyp økonomisk innsikt i Skrue-sitatet «Bare jeg blir her og passer på gården min, kommer pengene igjen av seg selv». Bårdsen forklarer dette på følgende måte: – Dersom alle i et lukket økonomisk system plutselig får mer penger, fører det i første omgang til at folk arbeider mindre, rett og slett fordi de tenker at med så mye penger mellom hendene er det ikke behov for å arbeide. De har uansett nok til å kjøpe det de trenger.

Helikopterpenger

Helikopterpenger var begrepet Friedman innførte for å forklare dette

fenomenet. Men helikopter (tornado) penger fører også til inflasjon (kunstig økning av pengemengden som medfører verdiforringelse av papirpengene, som igjen fører til at vareprisene stiger). For penger har ingen egenverdi, og i Barks historie er Onkel Skrue, og etter hvert Ole, Dole og Doffen de eneste som forstår dette.

En million er, som så mye annet, ikke det uopnåelige det engang var. Da er det noe annet med en milliard. En milliard er nemlig så mye mer enn bare en million, faktisk er det tusen ganger mer! Selv om absolutt alt er mulig i en tegneserie, kan vi likevel anta at Onkel Skrue ikke ville hatt mulighet til å telle alle pengene sine. Vi vet ikke hvor mye en fantasillion er, men Skrue har visstnok flere av dem i pengebingen sin. Men vi vet at en trilliard har 21 nuller og da er vi kanskje i nærheten av det Donalds gretne onkel er i besittelse av?

Men rikdom er også en stadig kilde til bekymringer, blant annet hvis pengene skal telles. Dette synliggjorde journalistene Ingeborg Marie Jensen og Dag-Henrik Fosse i en populærvitenskapelig artikkel i Stavanger Aftenblad nylig og som vi i det følgende viser til her.

Hvis du teller med ett tall i sekundet, døgnet rundt, tar det 11 dager før du kommer til én million. For å komme til én milliard, må du holde på i 31 år, så det en nok en fordel å begynne å telle før du runder de femti.....

Statens oljefond (også kalt Pensjonsfondet eller Oljefondet) er på 3,2 billioner, eller ufattelige 3 200 milliarder kroner. Det betyr at hvis du skal telle Oljefondet må du holde på dag og natt i over 90 000 år, hvis du har tid da?

Ifølge FN er det én milliard mennesker som lever i ekstrem fattigdom, noe som betyr hver syvende person. Hvis disse blir stilt opp i en lang rekke, med 80 centimeters mellomrom, vil de danne en kjede som er 40 000 kilometer lang og som går 20 ganger rundt ekvator. I penger betyr dette at hvis du bruker én milliard kroner i de fattigste landene i verden, kan du lønne omtrent 300 000 personer i et år, og da får de mer enn to dollar per dag, som er FNs fattigdomsgrense.

Å måle én milliard

Hvis du skal lese én milliard boksider, må du lese omtrent 3,5 millioner bøker. Det betyr at hvis du trenger en bokhylle å ha dem i, må den være på 100 000

hyllemeter, eller 100 kilometer. Leser du 30 sider i timen, må du lese i 4000 år sammenhengende for å komme gjennom alt! Puh, en kunne bli svett av mindre.

Men tall brukes som kjent like ofte til å beregne avstander. Et eksempel på dette er at en milliard meter er mer enn dobbelt så langt som avstanden fra jorda til månen.

Det er imidlertid flere muligheter til å leke seg med tall. Går det for eksempel an å få med seg en milliard kroner i tusenlapper fra Norges Bank? Ikke helt kurant vil jeg tro, men i fantasien er det meste mulig!

Vi tenker oss at sedlene skal hentes i et strengt bevoktet underjordisk rom med rampe. Synet er spesielt, en million tusenlapper på paller. Sedlene veier 1145 kg. Godt over ett tonn altså! Tusenlappene legges i 60 koffert. Hvert kolli veier 20 kg og det er mellom 16 og 17 millioner kroner i hver koffert. Det er like mye som 40 lønnstakere med norsk gjennomsnittslønn tjener på ett år i hver koffert!

Når fingrene likevel «grafser» i så store summer, er det like godt å benytte muligheten å måle milliardstabelen med landets mest verdifulle fysiske betalingsmiddel.

En pakke med 1 million kroner i tusenlapper er 11 cm høy og tar vi med plasten rundt sedlene, er høyden 11,2 cm. Hele milliardten, tusen pakker oppå hverandre, vil bli like høyt som et tårn på 112 meter. Til sammenligning er to av Norges høyeste bygninger, Oslo Plaza Hotel og Postgirobygget, henholdsvis 117 meter og 110 meter høye.

Litt om sparing

Hvis du sparer 1000 kroner hver dag, hvor mange år må du spare for å nå milliardten? Svaret er at du aldri vil nå det beløpet, enten du legger pengene i madrassen eller sparer dem i banken! Faktisk måtte en av dine tipp, tipp, tipp og så videre, ha begynt å spare for hele 2740 år siden for at du skulle ha nådd målet om én milliard akkurat nå. Og da er vi tilbake i år 728 før Kristus!

Sånn er det med den saken.

KILDER:

Stavanger Aftenblad
Gemini nr. 3- 2006
Store Norske leksikon
Wikipedia

Norconsult

Samfunnsplanlegging, Areal- og byplanlegging,
Skoleplanlegging, Veg- og trafikk,
Vann og avløp, Bygg

Starvhusgt. 2B, Pb. 1199 Sentrum, 5811 Bergen

Tlf. 55 37 55 00 Faks 55 37 55 01

e-post

postbergen@norconsult.no

www.norconsult.no

Hovedkontor
Tlf. 67 57 10 00

Norconsult Bergen har kompetanse på universell utforming.

Melding om universell utforming for Bergen kommune "tilgjengelighetsmeldingen".

Vurdering av hele bygningsmassen ved universitetene i Tromsø og Bergen med forslag om tiltak for bedre tilgjengelighet.

Utdanningsdirektoratets nasjonale rådgivingstjeneste for skoleanlegg: Bistand til plan og tilrettelegging. Universell utforming er sentralt.

Premiere på nye Vito. Opplev trendsetteren live!

Prøvekjør nye Vito 4x4 med et nytviklet chassis, som med forbedret hjuloppheng kommuniserer enda bedre med underlaget og gir høyere kjørekomfort og lavere støynivå. Nye Vito 4x4 leveres med permanent firehjulsdrift i kombinasjon med automatgir, noe som gjør den perfekt for norske forhold. ESP, ASR, ABS, BAS og EBD er sikkerhetssystemer som er standard i nye Vito og gjør at bilen nok en gang løfter standarden i bransjen.

Les mer på www.mercedes-benz.no

Valget er enkelt, prøv nye Vito 4x4.

Introduksjonstilbud:
Bi-xenonlykter med LED kjørellys

Kun **3.900,-** Inkl. mva.
kr (veil. 7.920,-)

Tilbudet gjelder til 31.12.2010

Mercedes-Benz

Vito 4x4 fra kr. 308.858,- (Vito 113 4x4 m/automatgir, 136hk). Prisen er eks. mva. inkl. klargjøring og frakt levert Oslo
Gj.snitt forbruk Vito 4x4 113/116, CDI: 0,89 - 0,91 l/mil. CO2 utslipp 234 - 240 g/km. Importør: Bertel O. Steen AS

Bertel O. Steen

Bertel O. Steen Rogaland AS, Vassbotnen 9, 4069 Stavanger, tlf. 51 70 70 70. www.bosrogaland.no
Bertel O. Steen Bergen AS, Ekraeveien 27, 5261 Indre Arna, tlf. 55 39 31 00 - www.bergen.bos.no

Alle som viser gyldig ledsagerbevis eller annen bekræftelse på at de kommer fra institusjon betaler for 1 billett og får 1 billett. Gjelder for alle forestillinger i Sandnes og Stavanger*

For mer informasjon
ring 51 51 07 00
www.sfkino.no

*Gjelder ikke luksussalen

Forbundsleder Arne Lein har ordet!

Fredag 11. Mai var en historisk dag. Endelig la Regjeringen fram en lovproposisjon for å ratifisere FN konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette har NHF ventet på lenge. Da meldingen kom ble vi umiddelbart begeistret. Begeistringen varte helt til vi hadde fått lesset proppen ned på PC'en og lest noen setninger.

Det har vært to forhold som NHF har vært spesielt opptatt av. Det ene er tilgangen på varer og tjenester som departementet over flere år har utredet, og det andre om regjeringen ved ratifisering også skulle ratifisere den såkalte tilleggsprotokollen som gir enkeltmennesker klagerett i forhold som eventuelt bryter med konvensjonens tekst.

Når det gjelder varer og tjenester skriver Regjeringen: "Det må legges til grunn at statene har en viss skjønnsmargin når det gjelder å gjennomføre forpliktelsene etter konvensjonen. Konvensjonen vil derfor ikke innebære at regler om tilgjengelighet må utformes som et rettskrav på tilrettelagt tilgang til varer og tjenester. I norsk sammenheng sikres tilgangen til varer og tjenester i dag ved regler om generell og individuell tilgjengelighet, hjelpemidler og velferdsordninger."

Når det gjelder tilleggsprotokollen skriver de: "FNs generalforsamling vedtok 13. desember 2006 en valgfri tilleggsprotokoll til konvensjonen som gjelder individuell klagerett til FN. Det er ikke tatt stilling til spørsmålet om eventuell norsk tilslutning til denne protokollen."

Regjeringen har med andre ord lagt fram en proposisjon som ikke berører vesentlige spørsmål og som har vært diskutert lenge. Tilgangen til varer og tjenester dreier seg om mye mer enn "generell individuell tilgjengelighet, hjelpemidler og velferdsordninger". Fremdeles er personer med nedsatt funksjonsevne uten lik rett som andre når det gjelder tilgangen til varer og tjenester. Vi står med andre ord i stampe.

At tilleggsprotokollen ikke ratifiseres og at regjeringen ikke har tatt stilling til spørsmålet fører til at den individuelle klageretten er stengt for norske borgere.

Det er historisk at FN konvensjonen blir ratifisert, ikke minst i lys av at Norge har ventet lenge med å gjøre det. Det er flaut at Norge ikke sørger for at alle borgere får samme rett til varer og tjenester, samt at klagemuligheten stenges.

Konklusjonen som kan trekkes av dette er at Regjeringen forsetter forskjellsbehandling av sine borgere. Slagordet – alle skal med – blir hult. Alle betyr tydeligvis ikke personer med nedsatt funksjonsevne. Det skjer, i det som vi stadig får høre, i det landet som er best å bo i av alle.

Dette er ikke bare merkelig, det er flaut. Ratifiseringen hjelper oss knapt noen skritt nærmere reell likestilling i samfunnet. Som organisasjon må vi sette likestillingskravet høyt på dagsorden i valgkampen som kommer. Vi aksepterer ikke å bli behandlet som annenrangs borgere i samfunnet. Regjeringen fortsetter forskjellsbehandlingen – det er denne forskjellsbehandlingen som er diskrimineringens sanne ansikt.

Sola kommune
Avdeling kommunalteknikk

VANN

AVLØP

RENOVASJON

PRODUKSJON

INFORMASJON OM RENOVASJONSTJENESTEN

Slik gjør du med drikkekartongene

Skyll drikkekartongene, brett hver kartong og putt dem inni hverandre til det blir en drikkekartong-kubbe (6+1). Ha kubbene i en plastpose, knytt igjen og legg posen i den grønne beholderen. Det gjør ingenting om kartongene har aluminiumsbelegg, plastbelegg eller skrukork i plast.

RETT PÅ SAK © 31 64 66 55

Sola kommune, Tlf. 51 65 33 00, E-post: servicetorget@sola.kommune.no, www.sola.kommune.no

Foto: Jon Ingemundsen, Stavanger Aftenblad

ANNE MARIE AUESTAD

NYSGJERRIG, VERBAL OG STA

Leder i Funksjonshemmedes Råd i Stavanger, Anne Marie Auestad, er respektert som en leder med stor integritet fra alle hold. Likevel er hun dønn ærlig på at en ikke bør være lojal til det selvutslettende!

Tekst: ROLF ØSTBØ

Selv om det er Anne Marie som skal spille førstefolin i denne artikkelen, er heller ikke Lars Aksel et ubeskrevet blad i handikappolitisk sammenheng. I to perioder har han vært leder i Funksjonshemmedes Råd. I tillegg til det har han også vært leder i Rogaland fylkeslag og i en årrekke hatt alle de tillitsverv det er mulig å ha i lokallags sammenheng.

Et hjem som alltid var åpent

Det er også Lars Aksel som tar i mot meg da jeg melder min ankomst med et lett trykk på ringeknappen, og jeg har ikke tatt av meg jakken før han, med et mildt blikk bak brilleglassene, poengterer hva han mener om tingenes tilstand i Rådet.

– Jeg er egentlig litt misunnelig på Anne

Marie som kan konsentrere seg om å jobbe med konkrete politiske saker. Jeg måtte bruke mesteparten av min tid på å informere administrasjonen og politikerne om funksjonshemmede og vår deltakelse i samfunnet.

Anne Marie mener på sin side at selv om mye har endret seg til det bedre, er det likevel noe som henger igjen. Hun mener for eksempel at det burde være en selvfølge å bli informert om tjenester kommunen kan tilby, og ikke slik det fungerer nå, der bare de mest ressurssterke klarer å finne fram i jungelen av tilbud og tjenester som ofte er skrevet i et stivt og byråkratisk språk. Vi skal komme tilbake til livet slik det fortøner seg for Anne Marie i dag, men først skal vi forsøke å rekapitulere litt fra oppveksten hennes.

Da hun var 3 måneder gammel, flyttet

Det hender Anne Marie søker råd hos samboer Lars Aksel. Foto: Rolf Østbø.

familien fra Gyland ved Flekkefjord til Sandeid i Ryfylke, da pappa Auestad ble bestyrer for Samvirkelaget i Sandeid. Det skulle vise seg å bli et lykkelig valg for Anne Marie, fordi hun der kunne delta sammen med de andre barna både i barnehagen og på skolen. Når foreldrene i tillegg tok fornuftige valg i forhold til hennes deltakelse i dagliglivets mange gjøremål, var grunnlaget lagt for en god oppvekst. De var oppfinnsomme i den forstand at de forsto at de måtte finne på ting som gjorde at de andre barna ville komme hjem til dem. Det var sandkasse, stort uterom og et hjem som alltid var åpent.

Det gjorde at når hun begynte på skolen, kjente hun de fleste barna på sin alder, noe som selvfølgelig var en stor fordel. Hun fikk sin første rullestol da hun begynte på skolen, til da hadde hun brukt en barnevogn. Fram til hun var 13 år tilbrakte hun mye tid på Kronprinsesse Märthas Institutt i Oslo og i rehabiliteringsfasen etter de mange operasjonene hun måtte gjennomgå oppholdt hun seg på Berg Gård og begge steder stortrivdes hun! En av Anne Maries fremste egenskaper er at hun er ualminnelig sta! På grunn av at hun hadde så dårlig balanse, mente de fleste på Berg Gård at hun ikke ville klare å gå med albuekrykker, bare skinner og gåstol. Men hun maste og maste om å få lov og

gjett hvem som klarte å gå to runder i gymsalen?

En tøff overgang

Anne Marie var ti år da familien flyttet til Figgjo i Sandnes kommune, og det ble en tøff overgang. Mens ungene på Sandeid godtok henne som hun var med sitt handikap, var det et sjokk for å oppfatte at hun på det nye hjemstedet ble mobbet. I ettertid har hun fått vite at hun var den første rullestolbrukeren barna på Figgjo hadde sett, men heldigvis hadde hun blitt oppdratt til å ta igjen verbalt hvis hun følte seg truet. Mobbingen var imidlertid bare av forbigående art; mamma tok problemet opp med skoleledelsen og de av elevene det gjaldt og siden ble noen av disse blant hennes aller beste venner.

– Når det gjelder personer som har betydd mye for henne, er det spesielt to hun vil trekke fram.

Grethe passet på meg fra jeg var to år gammel og det er rart å tenke på at hun bare var fire år eldre. Jeg tror ikke noe slikt kunne skjedd i dag! Grethe og hennes familie ble på mange måter en slags reservefamilie for meg og noe av det jeg husker spesielt godt er at jeg lærte hvor mye klokken var hos dem. De lærte meg hva viserne måtte stå på for at Grethe skulle komme hjem fra skolen. De tok meg

med overalt og Grethe er en av dem jeg også har kontakt med i dag.

Det gjelder også Gunn, som er en av barndomsvenninnene jeg ennå har kontakt med. Vi har fotballinteressen til felles og har de samme favorittlagene som er Viking og Liverpool.

Jeg vil også trekke fram Anne Bett Gausel som jeg ble kjent med da jeg begynte i 8. klasse. Siden har vi vært bestevenninner, og i tillegg var jeg hennes forlover når hun giftet seg. Hun var sammen med meg på den tiden jeg møtte Lars Aksel og har ellers betydd veldig mye for meg. Hun er keramiker og det er hun som er arkitekt og har anlagt den flotte hagen vår, sier Anne Marie.

Da Anne Marie skulle begynne i 5. klasse på skolen på Figgjo fikk hun Bjarne Berntsen som lærer.

– Det var selvfølgelig stor stas, fordi han spilte på Viking og var lagkaptein der og så spilte han jo på landslaget! Tidligere hadde jeg kunnet gjøre mye før noen reagerte og jeg mener nok å huske at det blant de andre lærerne hersket en mentalitet som gikk på «stakkars Anne Marie...». Det kan nok ha vært en årsak til at jeg opplevde mobbing. Jeg husker ennå at Bjarne sendte meg på gangen fordi jeg hadde vært stor i kjeften, men mest av alt kan jeg huske at han sørget for at jeg fikk ha gym sammen med de andre elevene.

Jeg vil berømme ham for det han gjorde den gangen, fordi han viste meg at det var mulig å være en deltaker selv om jeg satt i rullestol. Da vi spilte innebandy, førte han stolen og jeg fikk score.

En gang tok han klassen med til Tungenes fyr på Randaberg. Jeg er helt sikker på at en annen lærer enten ville fritatt meg for å være med på en slik tur, eller latt meg være tilskuer mens de andre elevene i klassen fikk gå vindeltrappen opp til toppen av tårnet. Ikke så med Bjarne Berntsen; han bar meg på ryggen de nærmere hundre trinnene og jeg tror han ble sliten, men han sa ikke et ord om det!

Da Anne Marie var 12 år begynte hun med svømming, som etter hvert utviklet seg til konkurransesvømming. Dette drev hun på med til hun var midt i tjuårene og på den tiden ble hun norgesmester i sin klasse hele ni ganger!

21 år gammel kjøpte hun sin første leilighet. Den var 80 kvm og lå i Sandnes sentrum, et utmerket sted både for vor- og nachspiel, ifølge Anne Marie!

Malurt i begeret

I dag vet de fleste som kjenner Anne Marie

– Jeg er egentlig litt misunnelig på Anne Marie.....

at hun har fotball «på maten». Det har vært hennes store lidenskap helt fra hun var syv år og etter at familien flyttet til FIGGEN var det selvsagt Figgjo som var laget. I tillegg til at hun så det som var av kamper med klubbens førstelag, var hun også oppmann for mange aldersbestemte lag i klubben. I og med at Bjarne Berntsen spilte i Viking, fikk hun også billett til cupfinalen hvert år og det har medført at hun har vært på 11 cupfinaler til sammen!

Til nå har vi fått en rosenrød beskrivelse av hennes forhold til idrett på alle plan, så kanskje det er på tide å helle litt malurt i begeret?

Da Viking for ti år siden skulle bygge nytt stadion i Gauselvågen, skrev Anne Marie og resten av styret i NHF Stavanger brev til Stavanger kommune, Viking FK og arkitektene bak prosjektet, for å sikre rullestolbrukere best mulige plasser. Det ble fra første stund en skuffende affære, fordi handikaplaget aldri fikk gehør for sitt syn og måtte nøye seg med rampe på en av kortsidene. Så dårlig var plasseringen at Vikings direktør, Ole Rugland, på direkte spørsmål fra Lokal-TV måtte medgi at han ikke ville sett en av Vikings hjemmekamper fra den plassen. Det er likevel viktig for henne å framheve at hun alltid har hatt og har mange gode venner i idrettsmiljøet lokalt, også i Viking!

Hvis byens politikere og administrasjon trodde at de ville møte liten motstand med Anne Marie som leder i Funksjonshemmedes Råd, så kan det være at de allerede har måttet revurdere sin innstilling. Etter bare noen måneder i sjefsstolen gikk hun i rette med direktør for oppvekst og levekår i Stavanger kommune, Per Haarr. Grunnen til sammenstøtet var at Haarr foreslo å bygge en egen barnehage for multifunksjonshemmede barn i stedet for å knytte tilbudet opp mot en ordinær barnehage. For å gjøre en lang historie kort, reagerte Rådet med å be om at etableringen av barnehagen måtte stanses øyeblikkelig. I et brev som ble sendt til samtlige partier i Bystyret sto det i skarpe ordelag at «Stavanger kommune kan ikke være tjent med å gjemme bort barn med nedsatt funksjonsevne i 2012.»

Da alvoret i saken langsomt begynte å gå opp for Haarr, kunne han forsikre om at det var meningen at den nye barnehagen ville ha plass til både funksjonshemmede og funksjonsfriske barn. Det var da Anne Marie parkerte direktøren med følgende utsagn: «Vi tror ikke mange foreldre vil søke funksjonsfriske

barn inn i en barnehage for multifunksjonshemmede!»

Den siste saken hun lot byens borgere bli kjent med via avisene var da hun nylig langet ut mot Stavangers politikere fordi Oljebyen etter hennes mening begår løftebrudd overfor kommunens funksjonshemmede. Bakgrunnen for den uttalelsen var en melding fra regjeringen at den vil granske hvordan utviklingshemmede i Norge har det, 20 år etter Ansvarsreformen.

– Jeg tror Stavanger kommune har grunn til å skjelve i buksene med tanke på at staten nå skal sjekke hvordan levekårene og rettssikkerheten er for denne gruppa, sa Anne Marie i sakens anledning.

Det kan være en balansegang å ha vervet som leder i Funksjonshemmedes Råd. Det vet de fleste som i tidens løp har vært i tvil om det beste middelet var å spille på lag med politikere og administrasjon nesten uansett hva som måtte komme fra den kanten, eller å ha kontakt med pressen for på den måten å forsøke å skape debatt om en sak.

Anne Marie er dønn ærlig på at en ikke bør være lojal til det selvutslettende. Derfor har hun i den relativt korte tiden hun har vært leder, sagt ja til presse og andre medier når de har tatt kontakt for å få belyst en sak. Siden hun likevel er respektert som en leder med stor integritet fra alle hold, tyder mye på at den veien hun har valgt er den rette!

Auestads aktive karriere i Norges Handikapforbund startet i 1994 med at valgkomiteen i Sandnes Handikaplag ringte og spurte om hun ville ta på seg vervet som studieleder. Den eneste kontakten hun til da hadde hatt med andre funksjonshemmede var gjennom svømmingen. Da Anne Marie forsiktig spurte hva et slikt verv ville innebære, fikk hun til svar at uansett ville det ikke bety mye arbeid! (sic.)

– Jeg svarte ja, og min mentor ble Kjell Audun Kristoffersen, som er en mann jeg savner fordi han i den første fasen hjalp meg med alt jeg trengte å vite om handikappolitikk.

Ikke klassisk og opera

Selv mener hun at den ballasten og erfaringen hun har fått med å være med i integrerte miljøer, blant annet i idrettsmiljøet, har vært til stor nytte i sitt arbeid med å være med på å skape full deltakelse i et likestilt samfunn. Grunnen til at hun takket ja til å bli leder

- Herregud, når skulle jeg få tid til å lese?

i Funksjonshemmedes Råd, var at hun hadde lyst på nye utfordringer. Dessuten hadde hun vært nestleder i Rådet i to perioder og mente at det nå var naturlig å ta steget opp når sjansen bød seg.

– Jeg har merket meg at politikerne er forekommende og lette å komme i kontakt med. I inneværende periode er dessuten Rådets sammensetning av representanter fra brukergruppene og politikere ideell. Noe som betyr at jeg ser for meg at vi vil få bedre dialog både med de folkevalgte og administrasjonen i Stavanger kommune. Nå ser jeg også hvor viktig det er å ha politikere som kan føre Rådets vedtak videre til sine respektive grupper og utvalg.

Når det gjelder vår streben etter Universell Utforming, tror jeg det er viktig at vi ikke er for enøyde, men at vi også kan arbeide med andre oppgaver som barnehage, skoler, hjemmetjenester, avlastning, boliger og Handikapforbundets kjepphest Brukerstyrt Personlig Assistanse.

I den forbindelse kan vi nevne at Anne Marie er med i brukerrådet for Delta-senteret som er et nasjonalt kompetansesenter for Universell Utforming.

Når det gjelder musikk er Anne Marie altetende, unntatt er klassisk musikk og opera. Derfor gidder vi ikke ramse opp alle artistene hun plutselig kommer på at hun digger. Men når det gjelder litteratur er hun ikke i tvil om at Stieg Larssons tre bøker under samlenavnet Millenium og det umake paret Mikael Blomkvist og styggvakre Lisbeth Salander er de mest spennende bøkene hun har lest!

– Men ellers er det Lars Aksel som er lesehesten her i huset. Herregud, når skulle jeg få tid til å lese med den mengden sakspapirer jeg får bare fra Stavanger kommune? Hver sending derfra er jo som en bok å betrakte, selv om jeg må innrømme at det ikke alltid er så spennende som krim!

Funkisdagen 2012 i Rogaland,

hold av 18. august og møt opp på Tusenårsplassen
i Stavanger sentrum

*Tekst; Guri Anne Egge, Anette Jæger,
Kjell Inge Bringedal, Gina Egge og Arild
Birkenes*

Er du i tvil om hva du skal gjøre 18. august? Ikke etter at du har lest dette. Den dagen braker nemlig Funkisdagen i Rogaland løs for første gang og vi inviterer alle store og små, unge og gamle i alle fasonger til å delta som tilskuere, tilhørere og/eller bidragsyttere. Funkisdagen ble for første gang gjennomført i Hordaland i fjor som et virkemiddel for funksjonshemmede og funksjonshemmedes organisasjoner til å presentere seg i det offentlige rom. Hensikten er å vise oss som samfunnsborgere på lik linje med andre ved hjelp av konserter, idrett, kanskje vannski på Vågen, pøbelskapet Prolific, lek og mere tradisjonell opplysningsvirksomhet.

Forutsatt at finansieringen går i orden

vil vi engasjere en hovedattraksjon, som fortsatt er en vel bevart hemmelighet i tillegg til en del band med lokal tilknytning og tilhørighet.

Ellers ønsker vi å få til oppvisningskamp i bordtennis med paralympisk mester Tommy Urhaug, teppecurling, hinderløype for rullestolbrukere, blinde, kappløp med rullestoler og ansiktsmaling for barn.

Som del av opplysningsarbeidet samarbeider vi med Husbanken om en arkitekttegnet labyrinth for å vise hvordan samfunnsskapt hindringer forårsaker individuelle erfaringer av nedsatt funksjonsevne. De fleste lagene i Rogaland har takket ja til å være med på dagen, både i form av økonomiske bidrag og være til stede på selve dagen med stand med informasjonsmateriell og andre aktiviteter som viser spennvidden i det vi arbeider med. Vi har også invitert Funksjonshemmedes

Fellesorganisasjon Rogaland, Norsk Forbund for Utviklingshemmede Rogaland og Folkepulsen til å delta med opplysningsvirksomhet. Vi regner med at enda flere organisasjoner deltar i år sammenlignet med i fjor.

Organisasjonene vil ha plass på stand i telt på hver side av scenen. Aktivitetene i teltene vil bestå av mer tradisjonell opplysningsvirksomhet og medlemsrekruttering og foregå samtidig med de musikalske og idrettsrelaterte aktivitetene.

En konferansier vil knytte de forskjellige aktivitetene og innslagene sammen fra scenen, på samme måte som i 2011.

Arrangementet er åpent, alkoholfritt og gratis for alle.

Hjertelig velkommen alle som kan.

Minneord

Kari Dyrseth

I midten av januar fikk vi den triste meldingen at Kari Dyrseth var gått bort.

Kari var aktiv i NHF Hordaland i mange år, både som styremedlem og som nestleder i fylkesstyret, men valgte de siste årene å engasjere seg på andre områder.

Kari var genuint opptatt av funksjonshemmedes rettigheter og vår rett til å gjøre egne valg over livene våre. Hun jobbet som tillitsvalgt i NHF mye med retten til å velge egen bolig framfor å bli plassert på sykehjem eller i omsorgsgettoer, og var aktiv da kampen rundt "Unge ut av gamle hjem" var en viktig del av NHFs arbeidsområde.

Kari var også opptatt av at medlemmene i NHF skulle skolerers i aktuelle temaer og at vi skulle ha kunnskap om NHFs prinsipper og være i stand til å bruke dem i vårt påvirkningsarbeid.

Vi lyser fred over Kari Dyrseths minne

Anne-Berit Kolås, regionleder NHF Sørvest

I skrivende stund er vi kommet til begynnelsen av mai og vi har vært gjennom en helg med både snø og kulde. Jeg regner med at når dere har mottatt Sørvesten 2-2012 i posten i juni er forhåpentligvis sommeren i anmarsj.

Da vi arrangerte kurs i grunnleggende likemannsopplæring i mars i Rogaland hadde vi stor påmelding av deltakere både fra Hordaland og Rogaland. Dette viser at lokallagene ser viktigheten av å kvalitetssikre opplæringen av likemenn, noe som vi er svært glade for.

Planlagte kurs og arrangement høsten 2012.

8. september: Oppfølgingskurs i likemannsarbeid – Hordaland. Oppfølgingskurs for likemenn i Hordaland og Rogaland som har gjennomført grunnkurs.

27- 28. oktober: Lederkonferanse/høstkurs 2012 – Hordaland. Tillitsvalgte i NHF Sørvest, fortrinnsvis leder og nestleder.

Invitasjon til kurs og samlinger vil bli sendt ut til våre lokallag i forkant av hvert arrangement. Opplysningene vil også være å finne på vår hjemmeside: www.nhf.no/soerwest

Oppfølging av nye medlemmer.

Fra januar og fram til i dag har lokallagene fått mange nye medlemmer. Jeg vil her trekke fram HBF Hordaland, med 19 nye medlemmer, LKB Rogaland med 17 nye medlemmer og NHF Bergen med 10 nye medlemmer.

Det er viktig at vi følger opp ny medlemmene, slik at de blir værende hos oss i NHF.

NHF Sørvest ønsker å bedre rutinene og oppfølgingen av nye medlemmer i lokallagene i regionen. Så fra og med uke 17 ble det innført nye rutiner ved registrering av nye medlemmer. Omleggingen av rutinene er sendt ut til hvert enkelt lokallag.

Samling for brukerrepresentanter i Hordaland og Rogaland.

Med midler fra Extrastiftelsen inviterer NHF Sørvest i samarbeid med SAFO Vest til samling for brukerrepresentanter i et av de kommunale eller fylkeskommunale rådene for funksjonshemmede i Hordaland og Rogaland.

Formålet med samlingene er som følger:

Styrke båndene mellom brukerrepresentantene og organisasjonene.

Formidle gode råd og eksempler til brukerrepresentantene. Rutiner for samhandling.

Styrke brukerrepresentantenes forståelse for og tillit til egen bruker- kompetanse, og hvordan den skiller seg fra profesjonskompetansen.

Organisasjonenes politikk og ideologi.

Utarbeide verktøykasse for interessepolitisk virksomhet i rådene.

I løpet av mai og juni blir det arrangert 4 samlinger. Disse samlingene vil bli gjennomført i Nordhordland, Hardanger, Nord Rogaland og Jæren.

Til høsten vil det bli arrangert 4 samlinger som dekker resten av regionen.

Samlingene er gratis for deltakerne og vil dekke kursmateriell, kaffe/te og lunsj. Reiseutgifter vil bli refundert mot reiseregning.

Kontakt regionkontorleder Arild Birkenes, på e-post: arild.birkenes@nhf.no eller på telefon 917 25 940 dersom det ønskes ytterligere informasjon.

«Funkisdagen» lørdag 18. august på Tusenårsplassen/Vågen i Stavanger.

Norges Handikapforbund Ungdom Sørvest (NHFU Sørvest) i samarbeid med Norges Handikapforbund Sørvest (NHF Sørvest) skal arrangere «Funkisdagen 2012», der vi vil profilere organisasjonen med tilknyttede lag på en ny og spennende måte.

Vi vil vise organisasjonen fra en annen side enn det som ofte fremkommer i møte med funksjonshemmede.

Funkisdagen handler om å introdusere vår organisasjon for et bredere publikum, skape toleranse og forståelse for våre ulikheter og samtidig fremheve at vi alle er ungdommer og mennesker med forventninger til livsutfoldelse og planer for livet som alle andre.

Funkisdagen ble arrangert første gang på Festplassen i Bergen lørdag 27. august 2011. Det ble en stor suksess. Det var underholdning fra scenen fra klokken 12 – 17 med små og store artister. Lokallag og landsforeninger profilerte seg og informerte om sine ulike aktiviteter.

Funkisdagen 2012 presenteres på lignende måte som arrangementet i Bergen 2011.

Vegar Hoel skal være konferansier og vi jobber med å booke band og underholdning fra scenen. I tillegg til aktivitetene på scenen vil vi sette opp rullestol labyrinth, oppvisning i ulike idretter, ansiktsmaling, stands med mer.

Dagen skal være positivt ladet med gode opplevelser for hele familien.

Avslutningsvis ønsker jeg dere en fin sommer og håper å treffe flest mulig av dere på lørdag 18. august «Funkisdagen 2012»

Vigdis Hope
Vigdis.hope@nhf.no

**KONTORETS
SPALTE**

Pasient og brukerombudet - en uutnyttet ressurs og noe mer?

Tekst: Arild Birkenes

Har du problemer med en søknad, saksbehandlere som ikke ser deg, som ikke ønsker å se deg, med vedtak som undergraver retten til å leve og bo selvstendig og retten til en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre? I så fall kan kanskje pasient og brukerombudet hjelpe deg. Pasient og brukerombudet ble nemlig opprettet av Stortinget i 1999 for å ivareta pasientene og brukernes behov, interesser og rettssikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten og for å bedre kvaliteten på disse tjenestene. I tråd med samhandlingsreformens overføring av ansvar fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, ble også mandatet til pasient og brukerombudet utvidet til også å gjelde den kommunale helse- og omsorgstjenesten, inkludert tjenester som ytes i henhold til lov om sosiale tjenester, med unntak av økonomiske ytelser. Etter mer enn 1 års erfaring med det utvidede mandatet inviterte Helsedirektoratet og Pasient og brukerombudet i Hordaland, Rune Johan Skjælaaen, representanter fra brukerorganisasjonene i Hordaland, Rogaland, Sogn og Fjordane og Agderfylkene til å si hva vi mener om ombudet og det utvidede mandatet på en samling i Bergen 25. april. To andre samlinger ble holdt for resten av landet med få dagers mellomrom.

Ombudet hadde på forhånd stilt oss følgende spørsmål som vi ble bedt om å svare på:

- 1) Hva fungerer bra og hva kan endres til det bedre?
- 2) I hvor stor grad har ombudene lyktes i å nå ut til brukere og aktører i kommunehelsetjenesten?
- 3) Hva må ombudene jobbe med - og på hvilken måte - for å nå bedre ut i kommunene?
- 4) Har brukerorganisasjonene/ tjenestestedene fått møte ombudene i informasjonsmøter m.m. og hvordan bidrar disse selv til å gjøre ombudet kjent blant sine medlemmer/ i sin virksomhet?

Regionkontoret sendte deretter spørsmålene på omgang i organisasjonen og ba om synspunkter og innspill blant annet fra likemannstjenesten, som ble inkludert og videreformidlet på samlingen av Harda Løvoll fra NHH Klepp og Time.

I denne korte artikkelen skal vi først presentere innspillene og anbefalingene våre, og deretter peke på enkelte spørsmål som samlingene utelot og som heller ikke hørte hjemme der. De færreste spørsmål er uskyldige og når noen er stilt, er andre naturlig nok utelatt.

Formålet med Helsedirektoratets og Pasient og brukerombudets seminarrekke var å få en debatt om ombudenes arbeid ut mot enkelte pasienter og brukere av de kommunale helse- og omsorgstjenestene og generelt kvalitetsarbeid i kommunene. Vi svarte følgende på spørsmålene fra ombudet:

Hva fungerer bra og hva kan endres til det bedre?

- Generelt; Utvidelsen av arbeidsområdene er positiv.
- Ombud tar saker som NHF tidligere tok.
- Fint at ombudene har flyttet ut av sykehusene og dermed fått friere arbeidsområde.
- Ombudene har åpenbart rikelig med juridisk kompetanse.

- Ombudene kunne med fordel hatt mer sosialfaglig kompetanse.
- Ombudene kunne også hjulpet forvaltningen med å forenkle språket i vedtak.
- Noen fylker har ikke oppdatert informasjon på nettsidene.
- Ombudene kan med fordel legge ut mer informasjon på sine nettsider om prosesser.
- Terskelen for å klage må senkes.
- Bra at ombudet hjelper med å skrive klager.

I hvor stor grad har ombudene lyktes i å nå ut til brukere og aktører i kommunehelsetjenesten?

- Brukerne av kommunale omsorgstjenester har etter vår erfaring dårligere kunnskap om Pasient og brukerombudet enn brukerne av spesialisthelsetjenesten.
- ombudet kan med fordel bruke organisasjonene, deres blader, nettsider og nettverk mer aktivt.

Hva må ombudene jobbe med - og på hvilken måte - for å nå bedre ut i kommunene?

- Oslo/Akershus har hatt pasientombud i en årrekke og erfaringene derfra kunne med fordel trekkes veksler på hos de andre ombudene.
- For eksempel: i Oslo/Akershus virker det som om media blir brukt mer aktivt enn i andre deler av landet ved tilfeller av mangelfulle kommunale omsorgstilbud.
- Ombudet bør bruke mer tid til å informere om utvidet arbeidsområde og nytt lovverk.
- Ordningen med Brukerstyrt personlig assistanse er en gjenganger i mange klager.
- Samhandlingsreformen skaper store utfordringer.
- Ombudet bør løfte saker som utgjør et mønster opp til politisk nivå, enten direkte og/eller via brukerorganisasjonene og de kommunale rådene for funksjonshemmede.

Har brukerorganisasjonene/ tjenestestedene fått møte ombudene i informasjonsmøter m.m. og hvordan bidrar disse selv til å gjøre ombudet kjent blant sine medlemmer/ i sin virksomhet?

- Vi vet at ombudene har reist ut og informert både til kommunale råd for funksjonshemmede, organisasjoner, kommuner og fastleger.
- Ordningen er likevel relativt lite kjent, særlig hos brukere utenfor organisasjonene og pårørende.
- Vi har vært flinkere til å henvise brukere/ av spesialisthelsetjenesten til ombudet enn brukere av kommunale helse og omsorgstjenester.

Pasient og brukerombudsordningen inngår imidlertid i en større bevegelse som vi som interessepolitisk organisasjon som regel er tilhenger av, nemlig rettsliggjøringen som i korthet går ut på at politikken og forvaltningens makt viker til fordel for rettsorganene, i følge Makt og demokratiutredningen fra 2005.

Interessepolitisk arbeider for eksempel vi, dvs. Norges Handikapforbund, for å gjøre brukerstyrt personlig assistanse

til en individuell rettighet. Situasjonen nå er at kommunene er pliktige til å ha en slik tjeneste, men at det er opp til den enkelte kommune å avgjøre om tjenesten skal tildeles eller ei. For oss blir det for vilkårlig; tjenestene kan variere enormt fra kommune til kommune og til og med fra bydel til bydel i større byer. Vi ønsker av den grunn å gjøre tjenesten til en absolutt rett for alle som trenger assistanse og selv ønsker brukerstyrt personlig assistanse.

Pasient og brukerombudet er i en slik rettsliggjøringsammenheng å sammenligne med en advokat eller forsvarer for personer som forvaltningen har begått urett mot. Pasient og brukerombudet har nemlig ikke domsmyndighet, men hjelper kun klageren eller offeret for uretten, med å forsvare seg og sine interesser.

Mulighetene for å fjerne diskriminering ved hjelp av rettsliggjøring er for Norges Handikapforbund av det gode og ansett som en styrke for demokratiet. Pasient og brukerombudene er etablert for å hjelpe oss med å forsvare rettighetene vi har tilkjempet oss. Pasient og brukerombudene kan og bør sannsynligvis med fordel benyttes i større grad enn tilfellet er i dag. Pasient og brukerombudet i Rogaland heter Gro Snortheimsmoen Bergfjord, holder til i Gartnerveien 4 i Hillevåg og kan kontaktes på telefon 953 35 050.

Pasient og brukerombudet i Hordaland heter Rune Johan Skjælaaen, holder til Lars Hillesgate 19, i Bergen og kan kontaktes på telefon 55 21 80 90 i telefontiden kl. 0900-1130 og 1230-1430.

B E R G E N

 Frank Mohn Flatøy AS
Oil & Gas Division

**Hjelpemiddelhuset
for korttidsutlån**
Øvre Fyllingsvei 35, 5161 Laksevåg
Tlf. 55 94 71 30

 **Atterås
Ortopediteknikk***
Ortopediteknisk Institutt
Fjøsangervn. 215, 5073 Bergen
Tlf. 55 27 11 00 Fax. 55 27 10 99

BRANN
Sentralbord: 55 59 85 00
Pb. 161 Minde, 5821 Bergen
www.brann.no
Vi er opptatt av hverandre

S T O R D

FRONTA
www.frontagruppen.no
Ringveien 44, 5412 Stord
Tlf. 53 41 68 00

S T O R D

Sunnhordland Lufthavn AS
Sørstokken, 5410 Sagvåg
Tlf. 53 40 37 00

E T N E

Skånevik Ølen Kraftlag AS
Leknestangen, 5593 Skånevik, Tlf. 53 77 13 00

F U S A

Kenneth Opheim AS
Vinnest, 5641 Fusa, Tlf. 56 58 42 07

K V A M

Byggmester Per Augestad AS
5620 Tørvikbygd, Tlf. 56 55 28 70

K V I N N H E R A D

Hellesøy Verft AS
Løfallstrand, 5474 Løfallstrand, Tlf. 53 48 26 00

Tannlege Harald Hjelmeland
Skeishagen 13, 5470 Rosendal, Tlf. 53 48 00 32

G & H Skjelnes Ent. AS
Seimshagen 30, 5472 Seimsfoss, Tlf. 53 48 01 80

M E L A N D

Meland Elektro AS
Mjåtveitflaten 45, 5918 Frekhaug, Tlf. 56 17 77 70

M E L A N D

Rema 1000
Frekkaug Senter, 5918 Frekhaug, Tlf. 56 17 60 00

Sagstad Kassefabrikk
Ø Sagstad, 5110 Frekhaug, Tlf. 56 17 76 42

M O D A L E N

Knut Farestveit Rør og Sveis
Farestveit, 5729 Modalen, Tlf. 56 59 97 07

O D D A

Skarsmo Mat og Hytteservice
5763 Skare, Tlf. 53 64 51 11

O S

Malermester Frode Heggland
Vågshaugen 7, 5200 Os, Tlf. 56 30 73 64

O S T E R Ø Y

YX Valestrand Osterøy Servicesenter
Småland, 5281 Valestrandsfossen, Tlf. 56 39 41 86

S T O R D

Apotek 1 Stord
Stord Senter, 5411 Stord, Tlf. 53 45 60 30

U L V I K

Ulvik Bensin og Service
Tyssevikkv. 3, 5730 Ulvik, Tlf. 56 52 63 89

V O S S

Hogst & Rydding AS
5700 Voss, Tlf. 56 51 34 79

Fabrikkgaten 3, 5059 Bergen

Tlf. 55 59 67 00 Fax. 55 59 67 50
www.asplanviak.no

THON
Hotel Bergen Airport

Kokstadv. 3, 5257 Kokstad

Tlf. 55 92 00 00
www.thonhotels.no

Støtter NHF's arbeide

DÅRLIG KARMA

Hvad fanden laver du mand?

Allan Gaarde har spilt i Viking, Udinese Calcio, Aalborg BK og Vejle. Han tar master i Kommunikasjon og Business Administration og er kommunikasjonsrådgiver i helseartikkelfirmaet Coloplast.

TEKST: ALLAN GAARDE

Foto: Kristian Sæderup

Det er en deilig morgen – solen skinner og jeg er i god tid til mit møde i København. Men jo længere tid der går førend der bliver en parkeringsplads fri, desto mere begynner jeg at ane, at jeg nok ikke skal smile alt for meget i dag.

Endelig bliver én parkeringsplads ret bag mig ledig. Jeg bakker, men samtidig kommer en fancy hvid Fiat 500, som havde ligget på lur, drønende, og kører lige ind foran mig og parkerer på MIN parkeringsplads, som jeg tålmodigt har ventet på.

Simultant med, at jeg trykker hornet i bund, råber jeg ligeså højt jeg kan; Hvad fanden laver du mand? Ud av Fiaten stiger en ung pubertetsknekt, som sandsynligvis har fået bilen til sin 18-års fødselsdag. Som et omvandrende udråbstegn vader han arrogant foran min køler, blikket er skjult bag et mørkt visir av en solbrille. Ørerne er tilstoppet med høretelefoner. Jeg råber efter ham, kører opp bag ham og har lyst til at køre op i hælene på ham. Hvad

bilder udråbstegnet seg ind? Har han forestillet seg, at fordi han hverken kan høre eller se så forsvinder jeg? Jeg kan høre hans far fortælle ham: Søn, det er dig eller de andre, hvis du vil frem her i verden.

DEPRIMERET på hele menneskehedens vegne parkerer jeg min bil ulovligt på en handicapparkering. Jeg retfærdiggør min beslutning ved at fortælle mig selv, at det var udråbstegnets skyld, at jeg ikke har noget valg – jeg er allerede forsinket.

Da jeg kommer tilbage én time senere har jeg fået en hilsen på kr. 510,- fra parkeringsvagten. Men det blik jeg får fra den ventende person i den Ford Transit HC, som har et handicapskilt siddende i forruden, gør at jeg tager solbrillerne på, og høretelefonerne fra I-poden i ørerne og skruer lyden af John Lennons karma is gonna get you på fuld volumen. Jeg kan næsten ikke høre ham råbe hvad fanden laver du mand?

Resultatet av en omfattende kartlegging av parkeringsplasser for funksjonshemmede (2010/2011) i Norge er nedslående og viser at svært få av dagens HC-plasser – bare 107 av ca 1700 - oppfyller anbefalingene til størrelse på parkeringsplasser (6 meter lengde og 4,5 meter bredde).

For vår region viser den at Rogaland har totalt 110 plasser hvor av 6 oppgis å være tilgjengelig, 30 oppgis å være vanskelig tilgjengelig og 74 oppgis å ikke være tilgjengelig. For Hordaland er det helsvart. Her er tallene totalt 17 plasser hvor av 0 oppgis å være tilgjengelig, 2 oppgis å være vanskelig tilgjengelig og 15 oppgis å ikke være tilgjengelig.

Et hav av plass. Helt sikkert.

Volkswagen Caravelle har et hav av plass for hele familien og er blant de aller sikreste bilene på markedet. Viktig sikkerhetsutstyr som ABS-blokkeringsfrie bremses, ASR-antispinnregulering og ESP-antiskrensregulering er standard. I tillegg sitter du høyt med god oversikt i en trygg storbil. I Caravelle blir lange reiser med familien en drøm.

Volkswagen Caravelle leveres som personbil fra 5 til 9 seter eller som eksklusiv varebilfor deg som stiller store krav til sikkerhet og komfort.

Naturligvis kan Caravelle leveres med innovative løsninger som 4MOTION firehjulsdraft eller DSG-automatgir. Nå får du også kombinasjonen 4MOTION og DSG-automatgir på toppmotoriseringen 2,0 TDI 180 hk. Stikk innom for en prøvekjøring, så forteller vi deg mer!

Avbildet modell kan ha utstyr utover standardutstyret. Drivstoff forbruk 0,73 – 0,88 l/mil ved blandet kjøring. CO₂-utslipp 193 – 233 g/km.

Møller Bil Nesttun

Geir Magne Johnsen
Tlf. 24 03 16 02, Fax. 24 03 16 55
geir.magne.johnsen@moller.no
www.moller-bergen.no

Møller Bil Stavanger AS

Forus, Stavanger
Tlf. 24 03 40 00
www.møllerbil.no/stavanger

Nyttekjøretøy

Det nye fisketorget i Bergen

12 mai åpnet ordføreren i Bergen kommune det nye fisketorget. Dersom du kommer i rullestol må du forsere brolegninger før du kommer til inngangen som ligger i sør. Her er det heis opp på neste plan. I andre plan ligger Turistinformasjonen i Bergen, her møtes du av en resepsjon som kun er ment å betjene stående publikum.

*Tekst: Alf-Are Skog
Foto: Egil Hope*

Kommer du med bil er det parkeringsplasser på andre siden av gaten. Bil med sideheis er ikke å anbefale fordi det er svært tett trafikk

I andre etasje er det blant annet et utsiktsplatå med trapp. Her er det montert inn rullestolheis som fra brukerne beskrives som en hjemmelaget sak, umulig å betjene, med manuelle dører som kan være åpne ved bruk og som i tillegg helt klart er forbundet med stor fare å bruke.

På skriftlig spørsmål fra Sørvesten til byråd Filip Rygg svarer hans sekretær, Dag Inge Ulstein; "I bestillingen er det beskrevet at dette skal være en løfteplattform for rullestolbrukere. Leverandører har valgt å

tilby en løfteanordning, som de gjentatte ganger har bekreftet er godkjent for bruken. Ved befaring har prosjekterende ikke akseptert utførelsen og bedt om skriftlig redegjørelse, slik at det avklares om levert innretning er godkjent til forutsatt bruk. Prosess pågår."

Sørvesten spurte videre byråden i hvilken grad Mathallen er eksempel på en inkluderende holdning når kunder med nedsatt funksjonsevne betjenes over en skranke man ikke rekker opp til eller man ønsker å følge en samling i auditoriet til Norsk Sjømatsenter og må sitte midt på gulvet til hinder og fare for publikum ved en eventuell evakuering?

I epost svarer sekretæren; "Amfi og undervisningskjøkken er tegnet for fleksibel bruk til forskjellige arrangementer.

Amftrinnene er fast montert innredning. Utover det er alle møbler og vegg mellom amfi og undervisningskjøkken fleksibelt. Det er mulig å møblere for forskjellige scenarier der det kan plasseres stolrekke foran amfi. Likeså er det plass til oppstilling av en til to rullestol. Trinnfritt adkomst og snusirkel er også ivarettatt. Skranken ble anskaffet fra leietaker. Bergen kommune har rettet spørsmålet om uu vedr. skranken til leietaker av bygg. Tilbakemelding er ikke mottatt."

Sørvesten lar det være opp til leserne å tolke svarene, men slår fast at Bergen kommune har mye å lære og ser at avstanden mellom universell utforming og endelig resultat er langt fra hverandre.

NHF Bergen har meldt tilsynssak på forholdene til Bergen kommune.

Sjøsport- senteret

for funksjonshemmede ved
Nordåsvannet - Bergen kommune

Tekst: Alf-Are Skog

Foto: Bernt Ove Tharaldsen

Sjøsportsenteret for funksjonshemmede ved Nordåsvannet er et flott naturområde som har vært mange til stor glede i flere tiår. Men tiden har satt sine spor og det kom klart frem at det var behov for oppdateringer. Nå er det gjort og Grønn etat i kommunen har stått for arbeidet. Det er lagt ny asfalt, rekkverk og benker byttet ut og røtter og busker ryddet vekk. Området har absolutt fått en tiltrengt ansiktsoppløftning.

Men igjen svikter oppfølgingen om universell utforming som Bergen kommune hevder den jobber så målrettet for. Nedgangen til fjæren er løst med trapp. Dette til tross for at en beskjæring av landskapet var mulig og ville gitt god tilgjengelighet.

Sommeren er her – ta dere en tur se <http://www.bergenforalle.no/index.php?sideID=429>

Statens vegvesen

Bilfører 65+

Oppfriskningskurs Bilfører 65+

Bilen betyr mye for din mulighet til å bevege deg dit du vil når du vil. Selv med mye erfaring bak rattet vil man ha stor nytte av oppfriskningskurset Bilfører 65+. Kurset er frivillig og det er ingen førerprøve eller fare for å miste førerkortet.

Vi arrangerer flere kurs fordelt på flere steder i fylket, både vår og høst. Ta kontakt med det lokale Folkeuniversitet, eller med Statens vegvesen ved Liv Leikvoll 51 91 14 80 , for å få vite mer.

MELD DEG PÅ DU OGSÅ!

vegvesen.no

Det norske curlinglandslaget i aksjon i Praha, Tjekkia i 2011 hvor laget sikret seg bronsemedaljer.

IDRETTENS STORE INTEGRERINGSPROSESS

Norsk idrett har de siste årene gjennomført en stor organisatorisk prosess (integreringsprosessen).

*Tekst ved Per Åge Øglænd,
Foto av Jan Arve Edvardsen*

Fra at idrett for funksjonshemmede i stor grad ble organisert i egne forbund, har nå særforbundene i norsk idrett tatt ansvar for å organisere idrett for funksjonshemmede gjennom sine lag. Dette er en organisering som er unik i verdenssammenheng.

Integreringsprosessen startet etter initiativ fra Norges Handikapidrettsforbund som fremmet et forslag om at norsk idrett skulle ta ansvar også for funksjonshemmede. I 1996 vedtok

Idrettstinget å starte en prosess for å integrere funksjonshemmede i den ordinære idretten, og opprettet samtidig Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund for å drive prosessen fremover.

Dette forbundet ble til ved en sammenslåing av Norges Handikapidrettsforbund, Norges Døveidrettsforbund og en komité for idrett for utviklingshemmede som lå under NIF.

Hovedmålet for prosessen har vært at særforbundene skulle ta ansvar for å gi tilbud

til funksjonshemmede gjennom sine lag, og at funksjonshemmede skal få flere og bedre tilbud i sitt nærmiljø. Etter at særforbundene hadde fattet vedtak om å ta ansvar for idrett for funksjonshemmede, gjorde Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund endelig vedtak om oppløsning 1. september 2007.

Samtidig så et nytt særforbund dagens lys - Norges Flidrettsforbund. Dette særforbundet er åpent for alle, men organiserer bl.a. idrettene boccia, teppecurling og petanque som egner seg godt for mange mennesker med funksjonsnedsettelse. Disse grenene drives først og fremst av de klassiske helsesportslagene. Det varierer ellers fra særforbund til særforbund hvor langt de er kommet i utviklingen av sitt tilbud til funksjonshemmede utøvere. Noen har et bredt tilbud, mens andre har et mer begrenset tilbud. Helt sikkert er det imidlertid at mangfoldet av idrettstilbud har økt i løpet av de siste årene, og at særforbundene er positive til inkludering av funksjonshemmede i sin idrett.

Den avgjørende faktoren i idrettens store integreringsprosess, er nok likevel hvordan

det enkelte idrettslag takler oppgaven. Det er helt avgjørende at tilbudene som gis, er kvalitetsmessig gode nok, og det er nok også her at de største utfordringene finnes. Overbelastede tillitsvalgte og funksjonærer kombinert med en anstrengt økonomi, kan føre til et redusert og mangelfullt tilbud i mange idrettslag. I denne fasen er det derfor svært viktig at særforbundene er sitt ansvar bevisst og setter inn gode virkemidler. Det kan være i form av f.eks. relevant informasjon og gode rutiner samt tips om inntektsbringende tiltak. Det kan også være nyttig å engasjere funksjonshemmede sterkere i tillitsmannsapparatet, noe som kan være med på å styrke idrettslagets generelle tilbud og styrke integreringstanken..

Sist og ikke minst, er det en forutsetning at bygg og anlegg har god tilgjengelighet. Universell utforming er et stadig tilbakevendende begrep, og også i denne sammenhengen, et viktig verktøy for å medvirke til at alle mennesker uansett funksjonsnivå, kan være en ressurs for idretten og samfunnet vi lever i.

KARMØY**Skudenes & Aakra
Sparebank**

Åkraveien 1, 4270 Åkrehamn
Tlf. 03361
www.skudeaakra.no

Vassbakk & Stol AS

Pb. 63, 4291 Kopervik
Tlf. 52 85 17 66

SANDNES**Njærheim Rør**

- din rørlegger i
Rogaland til tjeneste

Tlf. 922 00 477 • www.njaerheim-ror.no

SOLA**Rasmussen Elektro AS**

Solakrossv 6, 4050 Sola
Tlf. 51 65 65 33
Fax. 51 65 65 28
Trenger du elektriker
Spør oss • Prøv oss

D. Danielsen AS

Tananger, 4056 Tananger
Tlf. 51 64 88 00 Fax. 51 64 88 01
Kolonial, skipshandel stor
husholdningsavdeling, riggavdeling

STAVANGER

Eiendom
4001 Stavanger
Tlf. 04800

Nytt tak?

Kontakt Byggmester B.O.B
for gratis prisoverslag
tlf. 975 12 513

**T. AASEN
SOLSKJERMING**

Et soleklart valg!

Persienne • lamellgardiner • rullegardiner
liftgardiner • panelgardiner • plisségardiner
Tlf. 51 85 99 00 • www.t-aasen.no

**INTERIØR
FAGHUSET
T. Lund**

Bjødnebeen 16, Forus
Tlf. 51 95 12 30 • www.tlund.no
TIME

Villa Ventilasjon

Hognestadveien 14, 4340 Bryne
Tlf. 51 48 39 35

Jernbanegt. 6 • 51 77 91 00
www.time-sparebank.no

Jæren Treteknikk AS

Smørpigen, 4355 Kvernaland
Tlf. 51 77 80 30

FORSAND**Quality Lab AS**

4110 Forsand, Tlf. 51 70 08 70

HAUGESUND**Felleskjøpet Rogaland**

Industrigt. 4, 5537 Haugesund

KARMØY**Solstein AS**

Bleikmyrv. 45, 4276 Vedavågen, Tlf. 52 04 40 40

Haaland & Thuestad AS

Sundv. 22, 4250 Kopervik, Tlf. 52 85 12 55

KLEPP**Klepp Sparebank**

Jærv. 532, 4352 Kleppe, Tlf. 51 78 96 00

SANDNES**Gabriel Østråt AS**

Bedriftsv. 11, 4313 Sandnes, Tlf. 51 66 30 50

SOLA**Kim Årvik Maskin**

Heggv. 8, 4050 Sola, Tlf. 47 91 48 98

Ergo Elektro AS

Urav. 1, 4056 Tananger, Tlf. 51 69 06 30

STAVANGER**Kiropraktisk Klinik AS**

Nordbøgt. 6, 4006 Stavanger, Tlf. 51 89 60 55

Cowi AS

Haugåsstubben 3, 4016 Stavanger, Tlf. 51 82 59 00

TIME**Alveland Bunader**

Meierigt. 15, 4340 Bryne, Tlf. 51 48 75 15

Bryne Rør AS

Skuleg. 9, 4340 Bryne, Tlf. 51 48 11 22

VINDAFJORD**Sakarias Nesheim Transport AS**

5578 Nedre Vats, Tlf. 52 76 51 10

ROGALAND /

Vi gir mennesker
muligheter.

www.nav.no

**Premiere
Produkter**

Austbøsetta 6, 4085 Hundvåg
Rett & slett handle på nett.
www.premiere-produkter.no

AIRPORT HOTEL
STAVANGER

TLF: 51 94 20 00

Vi takker alle
våre annonsører
for den
flotte støtten!

I vinduskroken

Tekst Alf Are Skog

Her står jeg lett henslengt mot vinduskarmen og beskuer verden.

Og der kommer de susene som små bier i sine firmabiler klare til å bistå brukeren med praktiske gjøremål.

-De er helt nødvendige, selv om de ikke alltid gjør det som er nødvendig. De har det travelt og har en lang liste over alt og alle som skal betjenes. Det er mange som venter. Det er de som venter vant med. Slik er det blitt.

Sko-beskytter er en nyttig ting.

Jeg tenker på disse grønne blåe overtrekksgreiene i plast. Vi møter de på sykehus, hos slakteren, tannlegen, med hjemmesykepleien og på det huslige rengjøringsmarkedet.

-De beskytter skoene. De holder skitt og smuss vekke slik at skoene beholder sitt naturlige materiale. Glansen opprettholdes. Sålene beskyttes. Skoene varer lengre. De

øker bruksområde – kan jeg tro – da de brukes takket være beskyttelsen – både innom hus som utenom hus. Om det er tørt, vått eller midt i mellom – skobeskytter er tingen.

Og så praktisk det er med slike skobeskyttere. De trekkes opp av lommen og tres over skoene. Så er det ut av bilen med de på – og rett ut i sola for en aldri så liten test. For all del – man trækker ikke ut av bil rett i gørra når man har skobeskytter i lomma. Så pass oppgående er man da?

Etter å ha ringt på hos bruker, fått av seg yttertøy og fiffet seg foran speilet i entreen – er det strake veien over vegg til vegg teppe eller parketten og inn til bruker. Derfra er det rett i dusjen om det er din dag i dag. Sjamponering foran og bak – over og under. Det vasses i såpevann, og så på med sokker, bukse og annet.

-Tanken slår meg i det skobeskytterpersonen går fra arbeidsplassen – hvorfor er det blitt så sløvt og likegyldig?

Hvem lærer til å storme inn i stua uten å ha tatt av seg skoa? Hvem synes det er ok at fremmede mennesker invaderer hjemmet ditt i med utesko på fordi de ikke gidder ta de av? Det tar en maks 10 sekunder å ta av seg skoa og sette de på plass. For en som betjener 8 hjemmebesøk pr dag utgjør det under 3 minutter. For kunden som har folk inn og ut hele dagen og det finnes nok av de som har skobeskyttere innom mange ganger pr døgn betyr dette mye. Respekt for en annens hjem og god gammel folkeskikk skader ingen

Skobeskyttelsen var gjerne tiltenkt en effektiviseringsgevinst samt å være helsemessig fremmede.

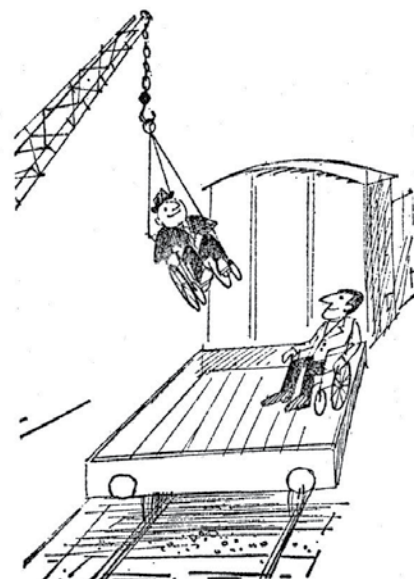
-Det tenker jeg er en stor bløff så jeg trekker for gardinene mens jeg nynner til Cornelis Vreeswijk's - Somliga Går Med Trasiga Skor og lar verden gå en dag til.

Nye bestillingsrutiner for assistanse på tog

Fra nyttår kom det nye bestillingsrutiner i forbindelse med assistansetjenesten på tog. Da overtok Jernbaneverket ansvaret. 2. januar 2012 overtok Jernbaneverkets kundesenter ansvaret for assistansetjenesten på tog, som tidligere har vært utført av NSB og Flytoget. Målet er at assistansetjenesten skal utvides og gjøres bedre og mer tilgjengelig for reisende med tog generelt. Det er i dag assistansetjeneste på stasjonene Oslo S, Gardermoen, Trondheim S og Bergen, men det er planlagt utvidelse til flere stasjoner.

Endringen innebærer at personer som skal bestille assistanse må bruke et annet telefonnummer enn de har brukt før. For å være sikre på å få assistanse, må assistansen bestilles 24 timer før man skal reise. Jernbaneverkets kundesenter har telefonnummer: 477 70098. Det er fortsatt mulig å kontakte NSB kundesenter og bestille assistansetjeneste sammen med togbilletten som tidligere. Flytogets kundesenter vil også formidle assistansebestillinger til Jernbaneverket.

Informasjon får du ved å sende kodeord Assistanse til 26112

Pris til NSB

NSB har fått Hedersprisen fra Norsk Designråd for sine nye Flirt-tog. At Norges Handikapforbund har vært med på å sikre at togene er universelt utformet, bidro sterkt til at NSB fikk prisen.

I juryens begrunnelse for Hedersprisen heter det blant annet at:

“NSB har lyktes i å fremskaffe et tog som bygger på driftssikre basisløsninger, med alle synlige elementer skreddersydd for norsk klima og alle tenkelige brukergrupper. Et sterkt fokus på universell utforming har involvert flere funksjonshemmedes organisasjoner.

Eksteriøret utmerker seg med vinduer i varierende høyde, lange linjer og en ny standard for førerhus. Motorene er tilpasset norske forhold, bremsene skal tåle mye snø og is og med en solid utformet front, er toget tilpasset det norske vinterklima. Belysningen er gjennomtenkt integrert i dører som også lyser opp plattformen i mørke høst- og vintermåned. Takhøyden er hevet og bagasjeplassen særdeles romslig og gjennomiktig for økt kontroll med egen bagasje. Toalettløsningene setter også ny standard. Totalt sett er dette en

imponerende bragd av gode kompromisser mellom mange involverte parter.”

Norges Blindeforbund, Norges Handikapforbund, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og Hørselshemmedes Landsforbund har bidratt med uvurderlig innsikt om behovene til sine medlemmer uttaler Dagfrid Hestnes, fagansvarlig for universell utforming i NSB

Togene er utstyrt med heis, slik at det også skal være mulig for blant annet rullestolbrukere å reise til og fra de stasjonene der perrongen ikke passer til togene.

Tlf: 51 94 30 00 | Nordsjøvegen, 4050 Sola
booking@sola-strandhotel.no | www.sola-strandhotel.no
Restaurant • selskap • konferanse • ferie • spa

AssisterMeg

sterk rygg og stort hjerte

Jærveien 502, 4352 Kleppe

Tlf. 51 48 21 82 • E-post: post@farstad-catering.no

For mer info om meny og priser,
se våre nettsider; www.farstad-catering.no

ALLTID PÅ PLESS!

VI UTFØRER ALLE TYPER HEISE-
OG TRANSPORTOPPDRAG

Telefon 51 44 41 00

Nordic Crane Stangeland AS
Vakttelefon: 907 27 100
Telefaks: 51 44 41 01
stangeland@nordiccrane.com

www.NordicCraneGroup.no

interlens

SANDNES • KLEPP • SOLA

Tlf. 51 69 58 90
Solakrossvegen 26, 4050 Sola

Dolphin

Plattformv. 5, Pb. 63, 4098 Tananger

Tlf. 51 69 43 00 • www.dolphin.as

Vi takker alle
våre annonsører for den
flotte støtten!

Et bildet sier mere en 1000 ord

Her er to utvalgte bilder som Tone Edvardsen har tatt. Vi vil komme tilbake med flere bilder i neste nummer.

Poncho tilpasset sittende

Kort bak og lang foran

Jeg har hentet inspirasjon fra ett mønster fra Gjestal Spinneri: Oppskrift nr 167-8. For å få poncho'en lang foran og kort bak, er økningen som var midt bak flyttet ut til skulderen. Slik blir poncho'en mer omfangsrik og lang foran og kortere og slett bak. Den vil da falle mer naturlig når en sitter.

- Størrelse:** (2/4 – 6/8 – 10/12 år) liten – medium – stor
Hel lengde midt foran: ca (51 – 55 – 63) 66 – 68 – 70
Hel lengde midt bak: ca 60 cm i str medium
Garnforslag: SandnesGarn Alfa (85% ull, 15% mohair), nøster à 50 g.
Bunnfarge: ca (8-9-10) 13-14-16 nøster
Kantfarge:: ca (2-3-3) 3-3-4 nøster
Frynser: Ønsker du frynser må du beregne ett nøste ekstra av frynsefargen.
Pinner: rundp 6 og 7
Strikkefasthet: 14 m glattstrikk i bredden på p nr 7 måler 10 cm.

Husk at strikkefastheten må holdes hvis resultatet skal bli vellykket.

Beg øverst i halsen og legg opp (72-78-84) 90-96-102 m med kantfarge på stømpep nr. 6 og str ca. (12-14-16) 16-18-18 cm rundt i vrangbordstrikk med 3 r, 3 vr. Fell (24-26-28) 30-32-34 m jevnt fordelt (fell 1 m i hvert rett-mfelt for barn og hvert rett- og vrangmfelt for voksne) = (48-52-56) 60-64-68 m. Str videre ca (2-3) 3-4 cm i vrangbordstr med (2r, 3 vr) 2 r, 2 vr. Str 1 omg glattstr hvor det økes 4 m jevnt fordelt = (52-56-60) 64-68-72 m. Skift til p nr. 7 og str videre med bunnfargen. Sett 4 merkestråder. Til skuldre, midt foran og midt bak, (hver merkestråd over 1 m – det kan være lurt å bruke en farge foran/bak og en annen på skuldrene) med (12-13-14) 16-17-18 m mellom hvert merke. Str videre rundt i glattstr og øk 1 m på hver side av merkene på hver 2. omg (4-5-6) 6-7-8 ganger

slik: Ta opp tverrtråden mellom 2 m, legg tråden over venstre p og str 1 rettm i den bakerste delen av tråden (på hver side av merkestråden) = (84-96-108) 112-124-144 m i omg. Øk videre på hver 2. omg midt foran og midt bak og på hver 4. omg på hver skulder (3-4-5) 5-6-7 ganger. (Nå er du kommet ut på skulderen). Fortsett videre med økning på hver 2. omg midt foran (som før) og på fremsiden av merkestråden i sidene. Av og til økes det midt bak (1m på hver side av merkestråden)– ca hver 6. cm. Str til arbeidet måler ca. (48-52-60) 63-65-67 cm fra 1. økning midt foran. Str videre ca 3 cm med kantgarn i rillestr (vekselvis 1 omg r, 1 omg vr) eller r frem og tilbake. Fell av til en pen, jevn kant som ikke strammer. Sy eventuelt sm rillekanten.

Oppgave Vanskelig

	4			5			8	6
8				1		3		
		5		8	3			9
	2					8		5
	3						7	
9		1						6
2			4	7		5		
		9		3				8
1	6			9			3	

Løsning oppgave 02

4	7	8	3	2	5	9	6	1
6	5	2	1	7	9	4	3	8
3	9	1	8	4	6	5	7	2
5	2	9	7	8	3	1	4	6
7	6	4	2	9	1	8	5	3
8	1	3	5	6	4	2	9	7
1	3	7	4	5	8	6	2	9
9	8	5	6	3	2	7	1	4
2	4	6	9	1	7	3	8	5

på maken.....

Tilrettelagt og redigert av Rolf Østbø

Det siste måltidet

Det er 100 år siden Titanic forliste; natten til 15. april 1912 traff skipet et isfjell og sank. Etter lunsjen 14. april tok Ruth Dodge, gift med den amerikanske bankmannen Washington Dodge, med seg lunsjmenyen i håndvesken. Ekteparet og deres sønn overlevde ulykken. Fra menyen kan det nevnes at gjestene på første klasse kunne meske seg med Norwegian Anchovies, ansjos altså! Sørvesten mener det like godt kunne stått Anchovies from Stavanger. Eller som det het i datidens reklame: Ikke noe snikk- snakk, Bjellands hermetikk takk!

Ingen grunn til bekymring

Etter en intens valgkamp i Florida, har de republikanske presidentkandidatene på en nesten rørende måte lovt den ytterste høyresiden i partiet mer gull og enda grønnere skoger. Det er derfor ikke spesielt overraskende at en av dem, Mitt Romney, i en uttalelse til The New York Times sier at han «ikke er bekymret for de svært fattige.» Er det ikke en eller annen som har sagt noe om at bedre fattig med ære enn rik med skam?

Av sine egne

Det var forfatteren, kåsøren, journalisten og riksmålssynseren Johan Borgen, som i sin tid foreslo at en melding om at en gutt var blitt drept da broren falt ut av vinduet i fjerde etasje og slo ham i hjel, skulle utstyres med overskriften: Det er av sine egne man skal ha det.»

Vrengte baklommer

Deltager Iselin Michelsen, 21 år, forteller kjendis.no at hun vil bruke en eventuell pengepremie fra «Paradise Hotel» til å forskjønne brystene sine. I sakens anledning uttaler hun: Jeg synes det er fint når puppene ser litt fake ut! Sørvestens redaksjon synes det er veldig spennende med navn på yndighetene; for eksempel mjølkeristere, Beavis & Butthead, meloner, speilegg og vrengte baklommer til dømes.

Rogaland kontra Dubai

Seksjonssjef i opplæringsavdelingen i Rogaland Fylkeskommune, Ståle A. Wold, spør om Rogaland er i ferd med å bli et nytt Dubai. Vår lille nevø Ronny lurer på om det kan være fordi rogalendingene stikker av med alle kremjobbene, mens renholdsarbeidere og hjelpepleiere blir rekruttert fra Hellas og Sverige?

Som dagene gikk

Det var Stavanger Aftenblads Sven Egil Omdal som

fikk æren av å sette punktum for NRKs tradisjonsrike radiokåseri, Som dagene går, etter 44 år. I det siste av Omdals fire kåserier i P2, sa han blant annet: «Sekstiatterne er i ferd med å pensjonere seg. AKP tar AFP og lurer på hvor tiden ble av. De skulle revolusjonere samfunnet, men endte opp med å administrere det.» Slutt på Morgenkåseriet altså, for min del betyr det at jeg, som de fleste skribenter i nød, siterer Bjørnson: «Jeg tenkte leken den skulle gå, helt opp i de grånende dage.»

Mareritt

I sin faste spalte «Fra provinsen», skriver Stavanger Aftenblads Arnt Olav Klippenberg at hvis han en gang havner i rullestol, vil hans største mareritt være at det ringer på døren og at Lars Monsen står utenfor.

Viktig oppfinnelse

De første bevisene for bruken av hjul stammer fra det gamle Mesopotamia i det som i dag er Irak. Her oppsto en bondekultur der pottemakerne omkring 4000 til 3500 år f. Kr. risset bilder av hjul på krukker og tavler av leire. Det eldste hjulet som er funnet, stammer fra Slovenia. Her fant arkeologer for ti år siden et plateformet vognhjul av asketre. Det har blitt datert til omkring 3200 år f. Kr. Hjulet var i god stand fordi det lå i en surstoffaktig myr, sammen med hjulakselen på 1,2 meter.

Massey Ferguson

Ledelsen i det danske Bondelaget, Landbrug og Fødevarer trapper opp ostekrigen og skjeller ut norske bønder med følgende kraftsalve: «De vil nøjes med ti køer (det heter vel kyr.....?), men alligevel køre Mercedes!» Sørvesten ble tatt på sengehalmen her, fordi vi trodde bøndene vinglet mellom å kjøre John Deere eller Massey Ferguson.

Le Fleur, mandarinlikør

Stavanger Aftenblads spaltist, Sven Egil Omdal, skriver at Marine Le Pen, lederen for Nasjonal Front, påstår at alt kjøtt som selges i Paris, er slaktet etter muslimske regler. Sørvesten vet ikke om dette stemmer, men hvis det er et problem for mademoiselle Le Pen, kan hun jo bare konvertere til grøntfór!

En, to, Pomp i dou

President, Nicolas Sarkozy, truer med å trekke Frankrike ut av Schengen-samarbeidet hvis EU ikke klarer å sikre at «fremmede» oversvømmer Frankrike. Sørvesten mener at idioti ikke lyder bedre om det blir uttalt på fransk!

Brukerkompetanse, gull eller tull?

Er du i tvil om verdien av brukerkompetanse? Hva er forskjellen på brukerkompetanse og fagkompetanse? Hva er forholdet mellom partipolitikk og interessepolitikk?

Tekst: Arild Birkenes

Ønsker du svar på disse spørsmålene, bør du helst være medlem av et av de kommunale eller fylkeskommunale rådene for funksjonshemmede i Rogaland eller Hordaland. Extrastiftelsen tildelte nemlig NHF Sørvest og SAFO Hordaland og SAFO Rogaland midler til 8 samlinger for brukerepresentantene i rådene for svare på spørsmålene. De to første samlingene er forhåpentligvis vel overstått i Knarvik og Eidfjord når denne utgaven av Sørvesten er gått i trykken. De to neste samlingen er lagt til Karmøy 14 juni og til Egersund 21 juni. Til alle lesere som ikke er medlemmer av noen av rådene, vil vi komme tilbake med informasjon og erfaringer i senere utgaver av Sørvesten. Til foreløpig orientering presenterer vi her en kort orientering om bakgrunnen for prosjektet.

En av hovedkonklusjonene i en omfattende nasjonal kartlegging av opplæringsbehov i fylkeskommunale

og kommunale eldreråd og råd for funksjonshemmede lyder som følger: "begge typer råd opplever at rådets kompetanse ikke blir verdsatt og at det ikke blir akseptert som samarbeidsorgan i politisk og administrativ virksomhet". Både konklusjonen i kartleggingen og erfaringen av ikke å bli tatt alvorlig samsvarer med NHFs egne erfaringer, sentralt og lokalt i Hordaland og Rogaland. Sentralstyret i NHF uttalte følgende i 2005, to år før loven trådte i kraft: "Brukermedvirkning (BMV) er et sentralt virkemiddel i nær sagt all offentlig tjenesteplanlegging og produksjon, og derfor er det særlig viktig for NHF som påvirkningsaktør å bidra på alle relevante brukermedvirkningsarenaer. NHF må betrakte slikt påvirkningsarbeid som økte muligheter for gjennomslagskraft, men vi må samtidig vokte oss for å bli gisler. Et viktig tiltak for å hindre en slik "gisselfunksjon" er å styrke brukermedvirkernes kompetanse på det feltet de medvirker, kunnskap om

NHF's politikk og ideolog, og deres evne til å gi klare og tydelige råd i rollen som brukermedvirkere. For å styrke kontakten med de kommunale rådene og brukerrepresentantenes påvirkningsmuligheter tok Norges Handikapforbund Sørvest på oppdrag fra SAFO vest initiativ til en kartlegging av rådene som ble sluttført i 2010.

Vi ønsker med samlingene å utnytte rådernes interessepolitiske potensial bedre og styrke samhandlingen mellom brukerrepresentanter og organisasjonene. Hensikten er praktisk; styrke brukerrepresentantenes muligheter for påvirkningsarbeid ved hjelp av praktiske gode og dårlige eksempler på påvirkningsarbeid, avklare rollefordeling, utveksle kontaktinformasjon mellom representanter og organisasjoner. Deltakerne på samlingene skal dersom alt går etter planen dra hjem fra samlingene med godt utrustede verktøykasser for påvirkningsarbeid.

Gjett - rett

Svarene finner du nederst på siden.

Spørsmål

- 1 Hvor mye ble det omsatt for da det første Rikstoto V-6 løpet ble avviklet på Bjerkebanen i 1982?
- 2 Hvilket år ble den første Apple Macintosh lagt ut for salg?
- 3 Hvem var første norske gruppe som gikk til topps på hitlistene i USA?
- 4 Hva heter tidenes yngste verdensmester i tungvektsboksing?
- 5 Hvilket år ble Sveriges statsminister Olof Palme skutt og drept på åpen gate i Stockholm?
- 6 Hva heter nordmannen som fikk Nobelprisen i økonomi i 1989?
- 7 Hva het Norges første kvinnelige biskop?
- 8 Hvem vant den internasjonale finalen i Melodi Grand Prix i 1995?
- 9 Hvilket musikkalbum er det mest solgte i historien med over 100 millioner solgte album?
- 10 I 1920 kom et nytt produkt på markedet. Det var oppfunnet etter prinsippet av å være en omvendt støvsuger med innebygget brødrister. Hva er det?
- 11 Hva var det den norske møbelsnekkeren Thor Bjørklund fant opp i 1925?
- 12 Hva er en Totalisator?
- 13 Hva heter produktet som det amerikanske industrikonsernet 3M lanserte i 1930, og som er et smalt gjennomsiktig bånd med lim på den ene siden?
- 14 Hvor høy er Empire State Building?
- 15 Hva er verdens mest solgte brettspill?
- 16 Når ble det første parkometeret tatt i bruk?
- 17 Hva heter anden med sin overdrevne lesping som tegneren Tex Avery skapte i 1937?
- 18 Hva var det en butikkeier i USA fant opp i 1937?
- 19 Når kom frysetørret kaffe på markedet for første gang?
- 20 Hvilket år blir det første Donald Duck bladet utgitt i Norge?
- 21 Den første tippekampen fra England ble sendt på NRK Fjernsynet i 1969. Hvilke lag spilte?
- 22 Når ble Beitostølen Helseportsenter åpnet?
- 23 Når ble røde og gule kort i fotball benyttet for første gang?
- 24 Hvem var første nordmann som vant det svenske skirennet Vasaloppet?
- 25 Hva var det nordmannen Tor Sørnes fant opp i 1977?

1. 13,5 millioner kroner 2. 1984 3. A-HA 4. Mike Tyson 5. 1986 6. Trygve Haavelmo 7. Rosemarie Kohn 8. Secret Garden med sangen "Nocturne" 9. Michael Jackson 10. Hårrønnen 11. Ostehevelen 12. En maskin som beregner odds og gevinst for pengespill 13. Scotch Tape 14. 381 meter over bakken 15. Monopol 16. År 1935 i USA 17. Daffy Duck 18. Handlevogna 19. 1938 20. 1948 21. Wol- verhampton-Sunderland 22. 1970 23. Under fotball-VM i Mexico i 1970 24 Ole Ellefsæter i 1971 25. Nøkkelkortet

NHF Sørvest	1	2	3	4	5
6					
7				8	
	9				
	10			11	12
14	13				
15					
16					17
18			19		

Kryssord

Vannrett: 1) Spansk: herre 6) Gå 7) Opus 8) Preposisjon 9) Periode 10) Tall (omvent) 11) Sist i 15 vannrett 13) Elv 15) Legemiddel 16) Anke 18) I 5 Loddrett 19) Åpning

Loddrett: 1) Italiensk øy 2) By i Uppland, Sverige 3) Kjemisk tegn 4) Nederlansk fyrsteslekt 5) Dyr 6) Først i 7 loddrett 7) Borte 12) Like 14) Område i Buskerud 15) Dekke 16) Myntenhet 17) Sist i 7 Vannrett

Frist for innlevering av kryssord er ?? 2012. Svar sendes innen den tid til NHF Sørvest, Østre Nestunvei 20, 5221 Nesttun

Oppgave Lett

			2	5		6	
6							
		1	8	4			2
	2	9	7				
		4			1	8	5
			5				
				8	6		
9			3		7		
			9		3	8	

Løsning oppgave nr 01

3	4	2	9	5	7	1	8	6
8	9	6	2	1	4	3	5	7
7	1	5	6	8	3	4	2	9
4	2	7	3	6	9	8	1	5
6	3	8	5	2	1	9	7	4
9	5	1	7	4	8	2	6	3
2	8	3	4	7	6	5	9	1
5	7	9	1	3	2	6	4	8
1	6	4	8	9	5	7	3	2

ALF

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

HBF

Handikappedes Barns Foreldreforening

LARS

Landsforeningen for Ryggmargskadde

LFN

Landsforeningen for Nakkeskadde

LFPS

Landsforeningen for Polioskadde

LFS

Landsforeningen for Slagrammede

LKB

Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsningsplager

AMC

Landsforeningen for Arthrogryposis Multiplex Congenita

NASPA

Norsk forening for Arvelig- Spastisk Paraparese/- Ataksi

Foffeillforeningen

Norges Handikapforbund Sørvest - alfabetisk lokallagsliste

ALF HORDALAND

Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12
5109 Hylkje
99 35 88 86
fgu-eid@online.no

ALF ROGALAND

Bjarne Kapstad
Krosshaugveien 3
4085 Hundvåg
906 96 025
bkapstad@online.no

HBF HORDALAND

Jørgen Titlestad
Parkveien 4b
5007 Bergen
55 31 59 22
415 64 916
hordaland@hbf.no

HBF ROGALAND

Mette Mæland Aske
Dykjelveien 11
4032 Stavanger
954 92 002
993 962 07
Mette.aske@lyse.net

HORDALAND POLIOLAG

Eivind Fretheim
Myrdalskogen 284
5117 Ulset
55183363
90 97 99 15
eivind.fretheim@bluezone.no

ROGALAND POLIOLAG

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 80 86
90 91 75 22
kbrin@haugnett.no

LARS HORDALAND

Marius Loftheim
Helgesensgt. 4
5003 Bergen
55 31 22 64
loftheim@gmail.com

LARS ROGALAND

Geir inge Sivertsen
Fjogstadveien 94
4329 Sandnes
917 77 639
ginsive@online.no

LFA HORDALAND

Gisle Hagenes
Kyrkesteinvn 15
5357 Fjell
56 33 62 51
906 65 642
gihage@online.no

LFA ROGALAND

Jorunn Svanevik
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
95 11 51 92
josvane@haugnett.no

LFN HORDALAND

Margit R. Solheim
Konsuk Børsgate 13b
5006 Bergen
91 17 73 91
lfn.margit@gmail.com

LKB HORDALAND

Tina Liadal Herrevold
Hesthaugen 82
5200 Os
41 07 28 28
tina@lkbhordaland.no

LFN ROGALAND

Kontakt regionskontoret

LFS HORDALAND

Hans Henrik Tøsdal
Nygårdsmynen 1
5164 Laksevåg
91866074
hans@avantic.no

LFS ROGALAND

Kontakt regionskontoret

LKB HORDALAND

Mona N. Turøy
Nedbergev. 30
5178 Loddefjord
928 33 670
mona@lkbhordaland.no

NHF BERGEN

Astrid Haugstad Tangerås
Postboks 93 Nesttun
5852 Bergen
934 07 420
Astrid.tangeras@vital.no

LKB ROGALAND

Inger Marie Tjøstheim
Rødstilkveien 1

4049 Hafrsfjord
917 71 029
ingermot@lyse.net

NHF BØMLO

Arthur Nesse
Leilighet Sjukeheimen
5430 Bremnes
53 42 53 51
97 56 30 48
aashus@online.no

NHF FUSA

Marit Holmefjord Solvang
Holdhus 5640 Eikelandsosen
412 15 911
maritehs@gmail.com

NHF HÅ

Christine Søiland
Nærbøgata 8
4365 Nærbø
915 20 506
csoiland@lyse.net

NHF KARMØY

Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 80 86
90 91 75 22
kbrin@haugnett.no

NHF KLEPP OG TIME

Sissel Løchen
Arne Garborgsvei 16
4340 Bryne
51 48 87 13
sissel.loc@c2i.net

NHF MELAND

Anne-Berit Kolås
Fosseskarvegen 73
5918 Frekhaug
56 17 08 06
90 89 07 31
kokolaas@online.no

NHF NORD-ROGALAND

Åse Kallevik
5514 Haugesund
52 71 81 61
aas-kall@online.no

NHF OS

Maria Christine Dressel
Kuhnleveien 103, 5200 Os
56 30 04 45
madress@online.no

NHF SANDNES

Per Langeland
Bruelandsenteret
Ganddalsveien 1
4307 Sandnes
51 68 74 47
482 43 046
Per.langeland@c2i.net

NHF SOTRA

Kontakt regionskontoret

NHF STAVANGER

Anne Marie Auestad
Børeringen 9
4085 Hundvåg
906 00 739
52 90 21 92
am.auestad@getmail.no

NHF STORD

Palmar Olav Løkingholm
Lønningåsén 7, 3a
5417 Stord
53 41 08 22
pal-o-lo@online.no

NHF ULVIK

Bjørn Midtbø
Øvre Paradis 25
5730 Ulvik
56 52 63 42

NHF VOSS

Torstein Sausjord
Teigabrekko 14
5700 Voss
56 51 41 95
95 79 21 95
bjoergho@online.no

NHF ØYGARDEN

Raymond Vik
Toft
5337 Rong
900 75 652
ray-vi@online.no

NHFU SØRVEST ER

Guri Anne Nesdal Egge
Lyshovden 88
5148 Fyllingsdalen
900 16 202
gurianne@hotmail.com

Hvorfor er du så taus?

Få ting gjør oss mer urolige enn at noen vi kjenner forandrer seg uten at vi forstår hvorfor. Følelsen av at noe er galt, uten en naturlig årsak, kan være skremmende. Kan det være en psykisk lidelse?

Ring TIPS hvis du vil hjelpe. Her møter du erfarne fagfolk som vil gi råd om hvordan du får hjelp og behandling hvis det er nødvendig.

TIDLIGE TEGN PÅ PSYKOSE

- isolerer seg → sover dårlig → tristhet → angst
- konsentrasjonsvansker → forsømmer hygiene, jobb eller skole
- ekstremt opptatt av temaer som døden, politikk eller religion
- store humørsvingninger → hører stemmer
- snakker usammenhengende → føler seg forfulgt eller styrt av andre

Stavanger Universitetssjukehus
Helse Stavanger HF
Psykiatrisk divisjon

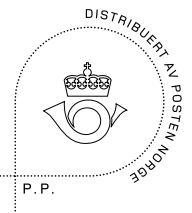
TIPS
TIDLIG OPPDAGELSE OG
BEHANDLING AV PSYKOSER

51 51 59 59
hverdager 08.00-15.00
www.tips-info.com

SØK HJELP SÅ RASKT SOM MULIG - DA ER SJANSEN STØRST FOR Å BLI FRISK

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE

Returadresse:
Norges Handikapforbund Sørvest
Postboks 93 Nesttun, 5852 Nesttun

Norgestaxi Stavanger as

øker kapasiteten på

rullestolbiler

**Vi bruker liten bil : VW Caddy
i vår tjenesteyting**

Ta kontakt for en gunstig avtale
Mail: tbj@norgestaxi.no telefon: 90115078

